

zij in de school kwamen, is onbekend. Men dacht, van het kerkhof in de buurt, dat thans buiten gebruik is; dan moet dat door de bovenvensters gebeurd zijn; want, de school heeft geen gewone opschuifbare ramen.

Arnhem.

A. C. OUDEMANS.

Acarologische Aanteekeningen LXX.

(Vervolg van het onderwerp „Familie Raphignathidae” in Ent. Ber., v. 6, n. 128, 1 Nov. 1922, p. 114–120).

Terwijl mijn vorig artikel ter perse was, heb ik nog meer literatuur geraadpleegd, waardoor ik thans in staat ben, een volledig overzicht van de genera en species van bovengenoemde Familie te geven. Over het genus *Raphignathus* DUGÈS bovendien nog het volgende:

Genus *Raphignathus* DUGÈS 1834. Synoniemen: *Caligonus* BERL. 1886 Ac. Myr. Scorp. Ital. 30. 5, partim (*humilis* en *scapularis*). — Idem R. CAN. 1890 in G. CAN. Prosp. Acarof. Ital. v. 4. p. 430, 433 partim (*longimanus*, *humilis*, (*cerasinus* =) *ruberrimus* et alia. — *Acheles* OUDMS. 1903 in Ent. Ber. v. 1. p. 101; type (*mirabilis* OUDMS. 1903 = *Raphignathus*) *humilis*. — Idem BANKS 1917 in Ent. News, v 28, p. 197. — *Syncaligus* BERL. 1910 in Redia. v. 6, p. 201 type (*petrobis* =) *impressus*. — *Caligonella* BERL. 1910 in Redia v. 6, p. 203; type *humilis*. — Type van het genus *Raphignathus* DUGÈS 1834 is *Raphignathus ruberrimus* DUGÈS 1834.

Het genus *Syncaligus* BERLESE 1910 is synoniem met *Raphignathus* DUGÈS 1834, hetgeen wel blijkt uit de diagnose: „Pedis in dimidio antico ventre insiti, epimeris omnibus cuiusque lateris intersese omnino contiguus”. „Palpi ungue penultimi articuli minimo, tentaculo valde unguem superanti clavato”. De spatteering is van mij. Men vergelijkte deze diagnose met die van DUGÈS; zie Ent. Ber. v. 6. n. 128 p. 115. — Type is dus *ruberrimus* DUGÈS 1834, niet *impressus* KOCH 1838, aangezien een genus niet 2 typen hebben kan.

1. *Raphignathus ruberrimus* DUGÈS 1834. Type van het genus *Raphignathus* DUGÈS 1834. — Synoniem: *Syncaligus cerasinus* BERL. 1910 in Redia, v. 6, p. 202.

2. *Raphignathus hispidus* DUGÈS 1834. — Bij het corrigeeren van mijn vorig artikel had ik nog juist gelegenheid, p. 118, er aan toe te voegen: Synoniem: *Syncaligus echidna* BERL. 1910, in Redia, v. 6, p. 202, 203, t. 19, f. 30, 30a, 30b. — Ziehier de overeenkomende kenmerken:

hispidus.

Aussi petit que le *ruberrimus*,

mais il est très velu (in vergelijking met den bijna onbehaarden *ruberrimus*);

à la partie postérieure du corps, deux papilles.

echidna.

Ad. 370 mikron lang. (*ruberrimus* is 500 mikron lang).

Setulae dorsi maiores, crassae, arcuatae, corporis eisdem latitudinem aequantes.

BERLESE's figuur vertoont duidelijk de twee papillen.

3. *Raphignathus humilis* KOCH 1838. — Synoniemen: *Acheles mirabilis* OUDMS. 1903 in Ent. Ber. v. 1. p. 101. — *Caligonella humilis* BERL. 1910 in Redia, v. 6, p. 203. — BERLESE zegt hier: „*Caligonus humilis* deve far pure genere a sè, che si potrebbe chiamare *Caligonella*”. Hij geeft geen reden op, ook geeft hij geen diagnose. Ik vermoed, dat hij op zijne eigene afbeelding afgaat, waar de coxaalplaten 4 groepen van 2 vormen, hoewel zij zeer dicht bij elkander staan. Ik wees er, p. 118, reeds op, dat zij bij de door mij onderzochte exemplaren ter weerszijden contigu zijn. Mocht *humilis* ooit van *ruberrimus* gescheiden worden, dan moet het nieuwe genus *Acheles* OUDMS 1903 genoemd worden; synoniem: *Caligonella* BERLESE 1910.

4. *Raphignathus cerasinus* C. L. KOCH 1838. — Hierover geen verder nieuws.

5. *Raphignathus impressus* C. L. KOCH 1838. Tot mijne niet geringe voldoening zie ik, dat ook BERLESE tot het besluit komt, l. c. p. 202: „*C. impressus* K. (forse eguale al *C. petrobis* R. CAN.)” — Met andere woorden: hij ziet thans in, dat *petrobis* met *impressus* identiek is, maar hij is nog huiverig, het ronduit te bekennen. Mocht ooit *impressus* van *ruberrimus* gescheiden worden, dan wordt het genus *Syncaligus* BERL. 1910 hersteld.

6. *Raphignathus longimanus* C. L. KOCH 1838. — Synoniem: *Syncaligus longimanus* BERL. 1910 in Redia, v. 6, p. 202. —

7. *Raphignathus hyalinus* TARG. TOZZ. 1878 in Relaz Staz. Entom. Agrar. Fir. en 1885 in Att. R. Accad. Georgofili. — BERLESE zegt hiervan in zijn *Ordo Prost.* p. 59: „est *Caligonus* sp. exemplum junius”. Derhalve behoort deze soort tot het genus *Raphignathus* DUGÈS 1834. Waarom heeft BERLESE, die toch Directeur van het Stazione di Entomologia Agraria te Firenze is, het type-exemplaar later niet beschreven en afgebeeld?

8. *Raphignathus conspicuus* BERL. 1910. — Synoniem: *Syncaligus conspicuus* BERL. 1910 in Redia, v. 6, p. 202, 203, t. 19, f. 29.

Genus *Stigmaeus* C. L. KOCH. 1836, Deu. Cr. Myr. Ar. 4. 9; type *Stigmaeus cruentus* C. L. KOCH ibidem. — Synoniem: *Stigmaeodes* R. CAN. 1890 in G. CAN. Prosp. Acarof. Ital. v. 4, p. 428, 429, 431; type *Stigmaeus elongatus* BERL. 1886. — Zooals bekend, geeft KOCH in het hier aangehaalde werkje geen genus-diagnosen. Maar de soort is zeer kennelijk en goed afgebeeld.

De generieke kenmerken zijn de volgende:

Lichaam week; duidelijke dwarsgroeve tusschen propodoen hysterosoma; propodosoma met een schildje; hysterosoma met 3 overlansche schildjes, en, althans bij *bdelloides*, met nog andere kleinere. Palptibia met langen klauw; palptarsus even lang als die klauw. Coxaalplaten in 4 groepen van 2, ver van elkander. Aan de „schouders” een horizontaal uitstaand, lang haar. 2 Oogen.

Stigmaeus cruentus C. L. KOCH 1836, Deu. Cr. Myr. Ar. 4. 9. Type van het genus *Stigmaeus* C. L. KOCH 1836. — Synoniem: *Stigmaeus crassirostris* LEONARDI 1899, Nuove specie di Acari trovate a Portici, p. 10, fig. 1-3. — Er is geen twijfel aan deze synonymie. Men behoeft de beschrijvingen en afbeeldingen der twee auteurs slechts te vergelijken, om de juistheid van mijne onderstelling te moeten erkennen. Er is geen sprake van eene verwantschap met *kermesinus*, zooals LEONARDI beweert.

2. *Stigmaeus megacephalus* C. L. KOCH 1836, Deu. Cr. Myr. Ar. 4. 10. — BERLESE vraagt in zijn ORDO PROST., p. 54: „an Eupalopsis?” Dat geloof ik niet, aangezien dat genus een zeer kleinen klauw aan de palptibia heeft, terwijl *megacephalus* de generieke palpen draagt. In Redia, v. 6, p. 201—203 wordt, zonderling genoeg, *megacephalus* niet genoemd.

3. *Stigmaeus rufulus* C. L. KOCH 1836. — Synoniem: *Caligonus rufulus* C. L. KOCH 1836, Deu. Cr. Myr. Ar. 5. 9; type van het genus *Caligonus* C. L. KOCH 1836, ibidem. Dat genus is dus, zoolang die soort niet van *cruentus* gescheiden wordt, synoniem met *Stigmaeus* KOCH 1836.— Deze soort lijkt zóó sterk op *Stigmaeus megacephalus*, dat zij vermoedelijk zeer na daaraan verwant is, al zegt KOCH van de palpen slechts: „Das zweite Glied der Taster verdickt”, en al beeldt hij de palpen zonder klauw en zonder tarsus af. BERLESE zegt in zijn Ordo Prost. p. 53: „non est huius generis, forsitan generis *Eupalopsis*”. Ook in Redia, v. 6, p. 202: „Intanto il *C. rufulus* deve essere una *Eupalopsis*; certamente è genericamente diverso dalle specie per le quali io faccio il genere *Syncaligus*”. Het is mogelijk. Mocht dat ooit waar blijken te zijn, dan valt de naam *Eupalopsis* als synoniem van *Caligonus* KOCH 1836.

4. *Stigmaeus bdelloides* C. L. KOCH 1838. — Synoniem: *Caligonus bdelloides* C. L. KOCH 1838, Deu. Cr. Myr. Ar. 20. 19. — Idem, OUDEMANS in Ent. Ber. v. 2, n. 27, p. 42 (uitvoerige beschrijving!)

5. *Stigmaeus comatulus* C. L. KOCH 1838, Deu. Cr. Myr. Ar. 17. 2. — Deze wijkt eenigszins van het type af, doordat zij, zooals de naam aanduidt, langer behaard is; zij vormt dus een parallel met *Raphignathus hispidus* DUGÈS 1834, die eveneens ruig is onder de minder behaarde broeders. Bovendien zijn hier op elken „schouder” twee zijdelings uitstaande haren ingeplant.

6. En wat is *Stigmaeus bicolor* CAN. & FANZ. 1876 in Att. Soc. Ven. Trent. Sci. Nat. v. 5, P. 1, p. 139; idem in Att. R. Ist. Ven. Sci. Lett. Art. s. 5, v. 4, p. 142?—

Naar de beschrijving is zij aan *comatulus* verwant. Het type-exemplaar zal onderzocht moeten worden.

7. *Stigmaeus elongatus* BERL. 1886, Ac. Myr. Scorp. Ital. 30. 7. — Synoniem: *Stigmaeodes elongatus* R. CAN. 1890 in G. CAN. Prosp. Acarof. Ital. v. 4. p. 448. Type van het genus *Stigmaeodes* R. CAN. 1890, zoodat, indien *elongatus* van *cruentus* gescheiden wordt, het genus *Stigmaeodus* hersteld wordt. — In Redia, v. 6, p. 204, zegt BERLESE: „Quanto al *S. elongatus* ho trascurato di indicare, nella detta figura, gli scudi dorsali, la cui distribuzione è molto simile a quella degli *S. rhodomelas* . . . . &c.” Bezien wij dan zijne figuur 24 van *rhodomelas*, dan is het werkelijk frappant, zooals dat dier op *bdelloides* lijkt, die ik het geluk had, te onderzoeken.

8. *Stigmaeus confinis* BERLESE (ubi?), geciteerd in Redia, v. 6, p. 205.

9. *Stigmaeus rhodomelas* BERL. 1910 in Redia, v. 6, p. 204, 205, t. 18, f. 24.

10. *Stigmaeus eutrichus* BERL. 1910 in Redia, v. 6, p. 204, 205, 206, t. 19, f. 27.

11. *Stigmaeus antrodes* BERL. 1910 in Redia, v. 6, p. 204, 205, 206, t. 19, f. 26.

12. *Stigmaeus fissuricola* HALBERT 1920. — Synoniem: *Stigmaeus rhodomelas* van *fissuricola* HALBERT 1920 in Proc. Roy. Irish Acad. v. 35, Sect. B, n. 7, p. 113, 143, t. 23, f. 27, a.c.

[*Stigmaeus floridanus* N. BANKS 1904 in Proc. U. S. Nat. Mus. v. 28, p. 27 is *Pseudoleptus arechavaletae* BRUYANT 1911 in Zool. Anz. v. 38, n. 14, 15, p. 340–345, de beruchte „bicho colorado”. Derhalve heet deze, tot de *Cheyletidae* behoorende soort voortaan: *Pseudoleptus floridanus* BANKS 1904.]

Genus *Caligonus* C. L. KOCH 1836, Deu. Cr. Myr. Ar. 5. 9. Type *Caligonus rufulus* C. L. KOCH 1836, ibidem. Daar deze soort door mij onder *Stigmaeus* gebracht is (zie hierboven, p. 140), zoo is het genus *Caligonus* C. L. KOCH 1836 „Heft 5” synoniem met *Stigmaeus* C. L. KOCH 1836

„Heft 4”. Mocht ooit *rufulus* van *cruentus* gescheiden worden, dan wordt het genus *Caligonus* hersteld. Synoniem: *Eupalopsis* G. CAN. 1886.

Caligonus ruber C. L. KOCH 1838, Deu. Cr. Myr. Ar. 20. 20 is, zooals TRÄGÅRDH 1904 in Zool. Anz. v. 27, n. 18, p. 565–567 terecht uiteenzet, synoniem met *Nicoletiella cornuta* CAN. & FANZ. Onafhankelijk van TRÄGÅRDH heb ik 1906 in Ent. Ber. v. 2, n. 27, p. 38 beweerd: KOCH'S *Caligonus ruber* is zeer zeker synoniem met *Labidostomma denticulatum* SCHRANK. Nu zijn *Nicoletiella cornuta* CAN. & FANZ. en *Labidostomma denticulatum* SCHRANK synoniem. Wel beweert TRÄGÅRDH 1904 in Zool. Anz. v. 27, n. 18, p. 568 van laatstgenoemde: „Es ist einfach *Bryobia praetiosa* C. L. KOCH”; maar dat bewijst alléén, dat TRÄGÅRDH SCHRANK'S Beyträge zur Naturgeschichte nimmer in zijne handen gehad heeft! Hij gaat af op hetgeen LINNAEUS er van zegt; maar deze citeert slechts SCHRANK; hij heeft zelf het diertje nimmer gezien. Synoniem: *Caligonus piger* MURRAY 1877. Econ. Ent. Apt. p. 124 cum fig.

Genus *Eustigmaeus* BERLESE 1910 in Redia, v. 6, p. 204, 206; type *Stigmaeus kermesinus* C. L. KOCH 1841.— Synoniem: *Stigmaeus* R. CAN. 1890 in G. CAN. Prosp. Acarof. Ital. v. 4, p. 429, 431; type *kermesinus*. — Idem, BERL. 1893, Ordo Prost. p. 11, 18, 47, 48, 50, 53; type *kermesinus*. — Idem, BERL. 1894 Ac. Myr. Scorp. Ital. 72.2; type *kermesinus*. — BERLESE vindt, dat *Eustigmaeus* slechts een subgenus van *Stigmaeus* is. Dat ben ik niet met hem eens, daar de generieke kenmerken van die twee genera te zeer verschillen.

Generieke kenmerken: laag gewelfd, min of meer hard, glad, duidelijke, maar fijne dwarsgroeve tusschen propodo- en hysterosoma. Rugschild aan de zijden en aan den achterrand ventraad omgebogen. Gnathosoma vóóran ingeplant, zoodat het van boven bijna geheel zichtbaar is. Palpklauw met ventrale bij-klauw; palptarsus evenlang als de groote klauw; 2 oogen. Pooten gewoon, korter dan het idiosoma; 1e paar het langst. — BERLESE karakteriseert het, kort, aldus: „Corpus subdiscoidale vel curte ovatum; ab-

domen in dorso haud sulcis transversis (saltem in foem.) impressum". „Derma nitidum, vel minutissime striolatum, vel punctulatum."

1. *Eustigmaeus kermesinus* C. L. KOCH 1841. Type van het genus *Eustigmaeus* BERLESE 1910. — Synoniemen: *Stigmaeus kermesinus* C. L. KOCH 1841, Deu. Cr. Myr. Ar. 37. 20; ook door ANDERSON 1863, BERLESE 1887, 1893, 1894, en R. CANESTRINI 1890 aldus genoemd. *Eustigmaeus chermesinus* BERLESE 1910 in Redia, v. 6, p. 204. — *Eustigmaeus kermesinus* BERL. 1910 in Redia, v. 6, p. 207. — Merkwaardig is, dat BERLESE 1894 aan deze soort 4 oogen toeschrijft. — Eveneens, dat BERLESE 1887 een exemplaar afbeeldt met 2 rugschilden, die den rug slechts gedeeltelijk dekken, terwijl ik een exemplaar onder de oogen had, bij hetwelk de 2 rugschilden ventraad ombuigen.

2. *Eustigmaeus ottavii* BERL. 1910 in Redia, v. 6, p. 204, 207, t. 19. f. 28.

(Wordt vervolgd.)

Insectendoozen en -kasten.

Als een zeer betrouwbaar adres voor Insectendoozen en -kasten, ben ik zoo vrij aan te bevelen de firma

J. SCHILTE & ZONEN TE IJSSELSTEIN

Genoemde firma leverde mij het materiaal voor 200 doozen en kreeg ook een bestelling van 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden voor 300 stuks.

De afwerking is prima en de prijs billijk.

Uitsluitend Hollandsch fabrikaat.

Rotterdam.

J. H. JURRIAANSE.

N. E. V. Afd. Z.-Holland.

Bijeenkomst op Donderdag 18 Jan. 1923, 8 uur, restaurant Loos, Rotterdam. Alle leden der N. E. V. zijn welkom.

H. C. L. VAN ELDIK, Secr.